

NORMENLIJST OPLEIDINGEN HERBORISTENGILDE

Definitie herborist

“Een herborist is een professionele kruidenkenner die eeuwenoude tradities weet te verweven met modern wetenschappelijk onderzoek en kennis. De herborist kweekt, plukt, droogt en verwerkt kruiden tot kruidenproducten die thuis horen binnen een natuurlijke levenswijze en de natuurlijke gezondheidszorg. Dit op ambachtelijke wijze, met respect voor de natuur en duurzaamheid” (Herboristengilde, z.n.).

Taken van een herborist:

- Herboristen bereiden kruiden op **ambachtelijke wijze** tot producten die bijdragen aan de gezondheid en het welzijn van zowel mensen als dieren. Het ambachtelijke proces omvat verfijnde technieken die zorgvuldig worden toegepast om een hoge kwaliteit te garanderen.
- Een herborist werkt op **kleinschalige** basis, wat betekent dat hij of zij nauwkeurige controle heeft over het gehele bereidingsproces.
- **Milieubewustzijn** is een belangrijk aspect van het werk van een herborist. Het is nergens zo duidelijk als in dit vakgebied dat er een sterk verband bestaat tussen kruiden en een schoon milieu. Het vermogen van kruiden om te groeien in een schone en ongerepte natuur is van cruciaal belang voor de kwaliteit van de kruiden en de kruidenbereidingen. Er wordt alleen gebruik gemaakt van additieven die zijn voorzien van een COSMOS-keurmerk of aanverwant keurmerken.
- De herborist heeft ook een **adviserende** en **educatieve** rol. Gezien het feit dat de herborist zijn of haar kennis en vaardigheden in dienst stelt van de natuurlijke gezondheidszorg en levensstijl, is inzicht in gezondheidskennis, biologie, plantkunde en een natuurlijke levenswijze noodzakelijk.
- De taken van herboristen zijn **divers** en hangen af van hun specialisme en werkgebied. Deze kunnen onder

andere bestaan uit het kweken en oogsten van kruiden, het verwerken van kruiden in kruidenmiddelen, het stimuleren van het gebruik en de verkoop van kruiden (producten), en het geven van voorlichting, lezingen en workshops over kruiden en kruidenbereidingen.

Basisinformatie opleiding en opleidingsvorm:

- Omschrijving van de opleiding: doelstelling, waartoe wordt opgeleid?
- Leeromgeving: wat voor lesruimte c.q. lokaal is er, welke overige faciliteiten voor studenten, zoals kruidentuin, online leeromgeving voor theoretische modules, etc.?
- Welke lesmethode wordt gehanteerd: theoretisch, praktisch, in modules, met welke leerdoelen?
- Lesstofkwaliteit: hoe vaak wordt lesstof aangevuld/aangepast met nieuwe (wetenschappelijke) inzichten?
- Op welk niveau wordt er les gegeven?
- Beroepspraktijkvorming (BPV): stages, excursies, werkstukken, casuïstiek etc.
- Toetsen en examens: methode, frequentie, inhoud, werkstukken, examen, aanwezigheid examencommissie?
- Wat zijn de overgangseisen naar een nieuw leerjaar?
- Na afronding examen, wat krijgt een afgestudeerde student? Diploma, certificaat of deelcertificaat?
- Is de opleiding erkend door (een) beroepsvereniging(en) en zo ja, welke?
- Is er CRKBO (*Centraal Register Kort Beroepsonderwijs*) registratie?
- Zijn er algemene voorwaarden gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel?
- Wat zijn de annulerings/betalingsvoorwaarden?
- Is er een klachtenreglement?
- Is de opleider/school WA verzekerd?

Duur van de opleiding:

- Aantal contacturen: minimaal 100 uur per leerjaar
- Aanwezigheidsplicht: 80%
- Aantal zelfstudie uren: ca. 100 per jaar
- Is er een uniforme inschrijfmethode?

Wie is/zijn de docent(en):

- Opleidingen, ervaring en achtergrond docent(en)?
- Didactische kwaliteit en ervaring van docenten?

De student

- Is er een instapniveau van studenten?
- Is er een intake gesprek met studenten?
- Hoeveel procent van de studenten die starten, doen uiteindelijk examen?
- Wat is de reden van uitval studenten?
- Tevredenheid opleiding oud-studenten?
- Is er een studentenraad?
- Is er een vertrouwenspersoon?

Curriculum

Botanie en teelt

- Taxonomie
- Morfologie/ anatomie
- Fysiologie
- Toxicologie
- Determineren
- Bodemkennis
- Bodemanalyse
- Grondbewerking/ bemestingsleer
- Biologische gewasbescherming
- Fytopathologie
- Vermeerdering
- Telen
- Snoeien

Lesmethode:

Actief / praktisch - Passief / theoretisch / audio-visueel

Oogsten en verwerking

- **Oogsten:** heeft kennis van het juiste moment van oogsten van de diverse delen van een plant; zowel het juiste moment van de dag als in het jaar. Weet welk deel van een plant geogst moet worden voor welk doel.
- **Conservering:** droogtechnieken, vriestechnieken, opslag etc.
- **Medicinale bereiding:** heeft theoretische en praktische kennis van de verwerkingsmethodes van kruiden: waterextracten, vetextracten, hydro-ethanolextracten, nebulisaten, medicinale crèmes, destillatie etc.
- **Cosmetische bereidingen**
- **Culinaire bereidingen**
- **Inhoudsstoffen:** kennis van chemische/biologische gedragingen i.v.m. verwerkingsmethodes.
- **Extractiemethoden:** verschillende wijzen/werkwijzen voor het extraheren van werkzame stoffen uit planten.
- **Extractiemiddelen:** kent tenminste 3 basisstoffen die geschikt zijn als drager van Inhoudsstoffen: water, vetten en ethanol (alcohol).
- **Verhoudingen:** kent de verhouding van plant en extractiemiddel waaronder een product optimaal werkzaam is.
- **Hygiëne**

Lesmethode:

Actief / praktisch - Passief / theoretisch / audio-visueel

Kruidenleer

- Monografieën van **Europese inheemse geneeskrachtige planten** met recente (wetenschappelijke) informatie
- Monografieën van **uitheemse geneeskrachtige planten** die goed verkrijgbaar zijn in de West-Europese markt met recente (wetenschappelijke) informatie
- Basis **aromatherapie** met monografieën, voorzien van recente (wetenschappelijke) informatie
- Monografieën van **geneeskrachtige paddenstoelen** met recente (wetenschappelijke) Informatie

Lesmethode:

Actief / praktisch - Passief / theoretisch / audio-visueel

Opmerkingen:

De monografieën dienen uit de volgende onderdelen te bestaan: botanie, naamgeving, gebruik in traditioneel en historisch perspectief, teelt, gebruikte plantendelen, oogst en verwerking, inhoudsstoffen, therapeutische effecten, indicaties (werkingsgebieden), dosering, verwerkingsvorm, bereidingen, contra-indicaties, interacties en bijwerkingen, overige receptuur en de bronnenlijst.

Wetgeving

- NVWA
- HACCP (Europese richtlijn 93/43/EEG) (Hygiëne)
- GMP (Good Manufacturing Process)
- Keuringsraad Kennis en Advies gezondheidsreclame
- Tracking en tracing verordening (Europese verordening 178/2002/EG9).
- Geneesmiddelenwet
- Cosmeticawet
- CITES (Wetgeving beschermde/zeldzame planten)

Lesmethode:

Actief / praktisch - Passief / theoretisch / audio-visueel

Productkennis en kwaliteitscontrole

- **Methodiek:** organoleptisch, microscopisch, chromatografie.
- **Productiemethodes**

Lesmethode:

Actief / praktisch - Passief / theoretisch / audio-visueel

Kennis van het menselijke lichaam

- Anatomie
- Pathologie
- Fysiologie
- Casuïstiek

Lesmethode:

Actief / praktisch - Passief / theoretisch / audio-visueel

Opmerkingen:

Ondanks dat herboristen geen fytotherapeut zijn is inzicht wel noodzakelijk; zie omschrijving definitie herborist.

Therapeutische vorming

- Gesprekstechnieken
- Anamneses afnemen
- Behandelplan opstellen
- Casuïstiek

Lesmethode:

Actief / praktisch - Passief / theoretisch / audio-visueel

Extra

- Wetenschappelijk onderzoek: hoe en waar kun je goede studies vinden, hoe blijf je up to date? En hoe scheidt je zin van onzin? Traditie v.s. wetenschap.
- Voeding & Leefstijl
- Bedrijfskunde: hoe kun je een succesvol herborist zijn?
- Inzicht in diverse alternatieve therapievormen (en verschil met fytotherapie e.a.).

Lesmethode:

Actief / praktisch - Passief / theoretisch / audio-visueel

Deze normenlijst is vastgesteld door de ALV op 7 februari 2024